

Jsem sólo běžec

Herec, diplomat a politik Martin Stropnický má za sebou nemálo přemetů, proto se jistě kniha rozhovorů Lucie Němečkové jmenuje *Nahoru, dolů* s podtitulem *Rozhovor s Martinem Stropnickým* (vydala Paseka). Jeho dvojdomost, směřující k herectví, ale také k diplomacii, vyvěrala z jeho dětství, protože rodiče byli diplomaté a stěhovali se na ambasády v Itálii a Turecku.

Martin měl tak hlavně příležitost naučit se několika jazykům, což se mu hodilo hlavně tehdy, když nastoupil do diplomatických služeb. U herecké profese je nezvyklé, že herec dobrovolně vymění herectví, které se všeobecně pokládá za poslání a jistou vyvolenost, za život diplomata. I když sám Stropnický tvrdí, že obě ty profese mají něco společného, že v obou se hraje role. Když nastoupil jako student do proslaveného pražského Gymnázia Jana Nerudy, měl výhodu, že uměl francouzsky. Chodil totiž v turecké Ankaře, kde byl s rodiči, kteří tu byli na diplomatické misi, do francouzského gymnázia. Dá se říci, že až do maturity nemohl se svým životem volně nakládat, ale když po zkoušce zralosti chtěl nastoupit na DAMU, nebyl přijat z kádrových důvodů. Většina takových odmítnutých se pak uchýlí k jiným profesím v divadle, učinil tak i Martin Stropnický a dělal technika v mosteckém divadle. V roce 1976 byl na DAMU přijat, ale působil zároveň v nezávislé Dílně 24, a když ji Jiřina Švorcová zakázala, šel na vojnu, kde se dostal do AUSu. Zažádal o angažmá do Městských divadel pražských a měl kliku, byl přijat, i když mu bylo řečeno, že se bude muset spokojit s malými rolami. Nejvíc vzpomíná na Shakespearův *Sen noci svatojánské*, který režíroval Karel Kříž a požádal dnes už profesora Martina Hliského o nový překlad (a byl to tenkrát první Hliského překlad Shakespeara). V té inscenaci se asi nejvíc líbil Martinu Stropnickému Puk Borise Rösnera. V Rokoku si tehdy zahrál v Hrubínově Srpnové neděli Jirku, kterého hrál v Národním divadle Luděk Munzar. Role Marberova Howarda Katze mu vydobyla Cenu Thálie. Ve Vinohradském divadle, kam potom přešel, si nejvíc pamatuju na jeho roli Ješui v Bulgakovově hře *Mistr a Markétka*, bylo to nádherné představení, kde všechno do sebe dokonale zapadalo. V rozhovoru se Martin Stropnický hodně vrací k euforii listopadových dní roku 1989, kdy herci vystupovali na divadlech jako moderátoři nových časů. A zdá se poněkud nelogické, že v této chvíli Martin odešel do diplomacie, stal se zaměstnancem ministerstva zahraničí, a první zemí jeho vyslancování bylo Portugalsko. Poté Řím, kde zmiňuje Marii Zábranovou jako výbornou ženu, která mu tady moc pomohla. A zase Stropnický sám požádal o ukončení mise ve Vatikánu. V roce 2002 se po dvanácti letech vrátil do divadla, do Vinohradského divadla, kde režíroval velmi úspěšné představení *Jistě, pane ministře*, ale také hru o Adině Mandlové, kterou hrála jeho žena Veronika Žilková. Myslím, že ona nebyla typ prvorepublikové herečky a dámy salónů. Za nejlepší své režie pokládá *Famílii*, *Obchodníka s deštěm* a *Caesara*. Pak najednou byl vypsán konkurs na místo ředitele, které vyhrál Tomáš Töpfer, ten zrušil rozdělané představení *Morávka Amadea* a Martin Stropnický odtud odešel. Když mluví o svém místě ministra kultury v Tošovského vládě, říká, že se to „snažil dělat pořádně“. A přece se dal na politiku a v současné chvíli je ministrem obrany. Snad se k herectví ještě někdy vrátí!